

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
CONSUELO-PILAR SCERRI HERRERA**

Seduta tal-11 ta' April, 2007

Avviz Numru. 211/2005

**Gasan Enterprises Limited (C-467) kif inkorporata s-
socjeta C.B. Motors Limited**

V

**Georgina Meli, Mary Rose Buttigieg, Isabella Attard u
Patricia Meli**

Il-Qorti,

Rat li s-socjeta attrici pprezentat avviz fir-Registru ta' din il-Qorti nhar l-erbatax ta' April 2005, fejn talbet lill-Qorti sabiex tikkundanna lil konvenuti in solidum bejniethom u jhallsu lis-socjeta attrici s-somma ta' erbat elef, mija u tmienja w erbghin lira maltin u tmienja w tmenin centezmu [LM 4,148.88] liema somma hija dovuta skond erbgha w ghoxrin [24] kambjala ffirmat minn Anthony Meli, illum mejjet, billi huma jigu l-verrieta tieghu u li kopja taghhom giet esibita, liema kambjali kollha skadew izda baqghu ma

thallsux, nonostante li gew interpellati diversi drabi sabiex ihallsu.

Bl-ispejjez komprizi dawk tal-ittra ufficjali datata sitta w ghoxrin ta' Jannar 2005 kontra l-konvenuti li jibqghu minn issa ngunti ghas-subizzjoni u bl-imghaxijiet legali mid-data tal-iskadenza ta' kull kambjala.

Rat li Marlene Buttigieg u Isabelle Attard f'isimha proprju u bhala legittima rappresentata ta' ohtha l-interdetta Patricia Meli pprezentaw nota ta' eccezzjonijiet fir-Registru ta' din il-Qorti nhar l-erbgha ta' Mejju 2005, fejn eccepew:

1. Illi d-domandi attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante li huma accettaw l-eredita tal-mejjet Anthony Meli bil-beneficcu tal-inventarju skond digriet numru 162/05 tat-tlettax ta' April 2005, kif mahrug mill-Qorti Civili [Sezzjoni ta' Gurisdizzjoni Volontarja], w ghalhekk huma m'humieq responsabbli ghal hlas ta' kwalsiasi dejn qabel huma ma jkunu jafu fic-cert x'assi kellu Anthony Meli.

2. Illi l-assi tal-mejjet Anthony Meli huma f'idejn Georgina Meli li huwa nnomina bhala legatarja tieghu fejn hallielha kwazi gidu kollu waqt li d-debiti kollha kellhom jigu assunti minn uliedu, u dan skond zewg testmenti fl-atti tan-Nutar Dottor Mark Sammut tat-tlettax ta' Marzu 2002 u tas-sitta w ghoxrin ta' Marzu 2004 maghmula mill-mejjet missierhom Anthony Meli li miet fl-erbgha w ghoxrin ta' Mejju 2004.

3. Illi huma b'ittra ufficjali tal-erbgha ta' Settembru 2004, interpellaw lil Georgina Meli taghtihom informazzjoni fuq l-eredita tal-mejjet missierhom Anthony Meli u fuq l-konsistenza tal-assi tieghu kif wkoll biex tersaq f'kaz li l-eredita hija attiva, ghal likwidazzjoni tal-eredita fuq imsemmija.

4. Illi l-imsemmija Georgina Meli ma wegbitx ghal din l-ittra ufficjali.

5. Illi in mertu d-domandi attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante li l-mejjet Anthony Meli ma kellu jaghti

xejn lil atturi peress li kienu l-atturi jew socjetajiet relatati li kienu debituri tal-istess Anthony Meli fis-sens li huwa kien lahaq intavola Citazzjoni Numru 681/03 JRM fil-Prim Awla tal-Qorti Civili fil-kawza fl-ismijiet Anthony Meli et vs Gasan Insurance Agency Limited differita ghas-smiegh ghas-seduta tat-tnejn w ghoxrin ta' Gunju 2005 fejn l-imsemmi Anthony Meli talab l-pagament tad-danni sofferti skond kuntratt ta' polza t'assicurazzjoni fuq karozza Volvo li huwa kien xtara minghand l-atturi u li nsterqet w inharqet. Illi Gasan Insurance Agency Limited ma hallsitx lil missier l-konvenuti minkejja l-polza tal-assicurazzjoni u huwa waqqaf l-pagamenti fuq l-istess karozza.

6. Illi huma m'humiex preparati jhallsu kwalsiasi dejn ta' Anthony Meli jekk l-eredita tieghu m'hijiex attiva w ghalhekk m'ghandhomx jigu kundannati biex ihallsu l-istess sa zmien ghaxar snin mill-mewt tal-istess Anthony Meli u cioe sa zmien meta huma jistghu jitolbu b'divizjoni l-assi li ghandhom jippervjenu lilhom mill-wirt tal-istess Anthony Meli.

7. Illi ghalhekk l-azzjoni odjerna hija ntempestiva u ma tistax tigi mmexxija kontra taghom ghax sal-gurnata ta' illum huma m'humiex f'posizzjoni biex jaccettaw l-eredita sic et simpliciter w ghalhekk t-talba attrici ghandha tigi respinta kontra l-istess attur.

8. Salv eccezzjonijiet ohra.

Illi nhar s-sitta ta' Mejju 2005, l-konvenuta Georgina Meli ipprezentat in-nota t'eccezzjonijiet taghha fir-Registru ta' din il-Qorti fejn eccepjet is-segwenti:

1. Illi preliminarjament qed jigi rilevat li hemm pendenti quddiem l-Onorabbli Prim'Awla tal-Qorti Civili, kawza fl-ismijiet inversi bin-numru ta' referenza 681/03JRM li tittratta l-istess mertu tal-kawza odjerna w ghalhekk jehtieg li jkun hemm ezitu f'dik il-kawza qabel ma tipprocedi l-kawza fl-ismijiet premissi, senjatament minhabba l-fatt li l-ezitu tal-kawza fl-ismijiet inversi ser tinfluwixxi fuq l-ezitu tal-kawza odjerna.

2. Illi minghajr pregudizzju ghas-suecceptit, it-talba attrici ghandha tigi respinta bl-ispejjes kontra l-istess socjeta attrici in kwantu hija rivolta fil-konfront tal-eccipjenti Meli stante li hija nfondata fil-fatt u fid-dritt u dan peress li ai termini tat-testment pubbliku tad-defunt Anthony Meli datata tlettax ta' Marzu 2002 in atti Nutar Dottor Mark Anthony Sammut, l-eccipjenti ma gietx istitwita bhala eredi universali tad-defunt Meli w ghalhekk ma tistax titqies debitrici tas-socjeta attrici u dan kif jirrizulta waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

3. Salv eccezzjonijiet ulterjuri premissi mill-ligi.

Illi nhar l-erbgha w ghoxrin ta' Gunju 2005, dehru l-kontendenti u qablu li c-citazzjoni numru 681/03 quddiem il-Prim'Awla mhux diretta kontra l-kumpanija attrici izda kontra terzi u li f'dik l-kawza, t-trasfuzjoni tal-gudizzju saret biss fil-persuna ta' Georgina Meli u mhux f'uliedha li jinsistu li m'accretawx inkondizzjonalment il-wirt ta' Anthony Meli.

Illi fil-wiehed u ghoxrin ta' Ottubru 2005, il-konvenuta Georgina Meli pprezentat zewg testmenti unica charta datati tlettax ta' Marzu 2002 u sitta w ghoxrin ta' Frar 2004 li gew mmarkati bhala dokumenti GM 1 u GM 2 rispettivament.

Illi minn ezami tat-testment unica charta dokument GM 1 esibit a fol 22 tal-atti processwali jirrizulta li l-eredi ta' Anthony Meli hija martu Georgina u dan in kwantu ghal uzu u l-usufrutt tal-gid kollu li kellu, filwaqt li huwa halla b'titolu ta' legat in piena w assoluta proprjeta lil martu Georgina certi proprjetajiet u assikurazzjoni hemm deskritt fl-istess testament. Halla bhala werrieta universali u padruni assoluti tal-gid kollu tieghu lil uliedu Mary Rose Buttigieg, Isabelle Attard u Patricia Attard fi kwota ndaqs bejniethom.

Minn qari tat-testment unica charta datat sitta u ghoxrin ta' Frar 2004, Anthony Meli ghmel xi emendi ghat-testment fuq imsemmi u antecedenti ghal dan, w ordna li dan it-tieni testament modifikatorju ghandu jinqara flimkien mat-

testment precedenti tieghu bhalikieku wiehed sa fejn ma hemmx inkompatibilita bejn it-tnejn.

Illi fit-tieni artikolu ta' dan l-ahhar testment, Anthony Meli halla b'titolu ta' legat lil martu Georgina l-flus li setghu ippervjenew lil mill-kawza li kien fetah dwar il-karozza li kellu qabel peress li dik il-karozza kienet sfat mahruqa.

Ghal bqija Anthony Meli rratifika l-bqija tat-testment sucitat tieghu mal-mara in toto.

Illi fl-20 ta' April, 2006 il-konvenuti Isabelle Attard, f'isimha proprju u f'isem ohtha l-interdetta Patricia Meli u Maryrose Buttigieg ipprezentaw kopja legali tan-nota li kienet giet ipprezentata minnhom fit-2 ta' Marzu, 2006 fil-Qorti Civili – Sezzjoni ta' Gurisdizzjoni Volontarja li permezz taghha huma kienu irrinunzjaw ghall-eredita ta' missierhom Anthony Meli. Ma l-istess nota ta' l-20 ta' April, 2006 ezebaw kopja legali tad-digriet datat 14 ta' Dicembru, 2004 moghti mill-Qorti Civili – Sezzjoni ta' Gurisdizzjoni Volontarja fejn il-konvenuta Isabella Attard giet nominate kuratrici ta' ohta l-interdetta Patricia Meli.

Illi jirrizulta ukoll mill-atti illi fit-13 ta' April, 2005 il-konvenuti b'eccezzjoni ghal konvenuta Georgina Meli iddikjaraw li kienu qed jaccettaw il-wirt ta' missierhom Anthony Meli.

Illi s-socjeta attrici nhar il-wiehed w ghoxrin ta' April 2006, ipprezentat nota b'erbgha w ghoxrin [24] kambjala iffirmati minn Anthony Meli [fol 38 et seq].

Illi fis-seduta tat-8 ta' Novembru, 2006 il-partijiet iddikjaraw li ma kellhomnx aktar provi. Fil-15 ta' Novembru, 2006 il-konvenuti salv u b'eccezzjoni ghal Georgina Meli pprezentaw nota f'dawn l-atti w esponew is-segwenti:

1. Illi l-artikolu 884 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta, jiddisponi li jekk ikun hemm talba gudizzjara kontra werriet li fil-fatt ma jkollux l-assi tal-wirt f'idejh u ma jkunx indahal fih, z-zminijiet fl-artikoli 881, 882 u 883 tal-Kap 16,

sabiex jaghmel l-inventarju u jabsibha sabiex jaccetta jew le jibdeu ghaddejnin biss minn dik l-gurnata li tigi moghtija mill-Qorti. Jekk ma jkunx hemm ebda talba gudizzjarja kontra l-werriet, huwa jibqagħlu l-jedd li jaghmel l-inventarju sabiex jaccetta l-wirt ma jkunx spicca l-preskrizzjoni;

2. Illi qatt ma kien hemm talba minn ebda hadd mill-partijiet sabiex jigi impost lilhom termini għal accettazzjoni tal-eredita;

3. Illi anzi r-rikorrenti accettaw l-eredita bil-beneficcju tal-inventarju xahar wara ma bdew dawn il-proceduri u xi sena wara l-mewt ta' missierhom li kien mizzewweg lit-tieni mara tieghu u mhux ommhom il-konvenuta Georgina Meli;

4. Illi l-assi tal-mejjet Anthony Meli kienu fil-pussess ta' Georgina Meli u ta' hadd aktar u huma lanqas ma kienu jafu x'konsistenza kienu jiffurmaw l-assi tal-mejjet missierhom tant li minkejja li huma talbu lil Georgina Meli tinfurmahom bl-assi tal-eredita tal-mejjet missierhom hija baqghet inadempjenti;

5. Illi skond l-artikolu 845 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta l-perjodu preskrittiv tal-accettazzjoni ta' eredita hija ta' ghaxar snin u għalhekk altru huma fit-terminu biex huma jaccettaw jew jirrinunzjaw l-istess eredita bil-beneficcju tal-inventarju;

6. Illi għalhekk r-rinunzja tagħhom hija valida skond l-ligi u mhux preskrivibbli bil-perjodu ta'sitt xhur kif sostnut mill-konvenuta fil-kawza Georgina Meli.

Illi nhar l-hdax ta' April 2002, deħru l-partijiet w ttrattaw l-kawza w awtorizzaw lil Qorti tghaddi għas-sentenza fuq il-provi migbura.

Illi din il-kawza giet assenjata lil din il-Qorti kif preseduta nhar 1 ta' Frar 2007 u għalhekk b'digriet tagħha tal-14 ta'

Kopja Informali ta' Sentenza

frar 2007 talbet lil-kontendenti jidhru quddiemha u jghamlu xi sottomissjonijiet qabel ma tghaddi ghs-sentenza.

Illi nhar l-14 ta' April 2007 dehru l-avukati difensuri tal-partijiet u trattaw il-kawza u ghalhekk il-kawza thalliet ghas-sentenza.

Ikkunsidrat:

Illi f'din il-kawza, s-socjeta attrici qeghda titlob lill-Qorti sabiex il-konvenuti jigu ikkundannati jhgallsuha s-somma ta' Lm4148.88 u dan 24 kambjala li kienu gew iffirmati u accettati mid-decujus Anthony Meli. Minkejja li huma gew interpellati diversi drabi, il-konvenuti baqghu inadempjenti.

Issa f'dan il-kaz il-konvenuta Georgina Meli qeghda titlob lill-Qorti sabiex hija tissoprasjedi f'din il-kawza u dan peress illi fi kliemha stess "*l-ezitu fil-kawza fl-ismijiet inverse ser tinfluwixxi fuq l-ezitu tal-kawza odjerna*". Din il-kawza li taghmel referenza ghalija l-konvenuta Georgina Mali hija dik fl-ismijiet Anthony Meli et vs Gasan Mamo Insurance Agency Limited (Cit. Nru. 681/03JRM).

Fuq dan il-punt il-Qorti taghmel referenza ghas-sentenza moghtija mill-Onorabbli Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) per Onor. Imh. Ph. Sciberras nhar l-10 ta' Ottubru, 2005 fil-kawza fl-ismijiet **Francis Xuereb pro et noe vs Kontrollur tad-Dwana** fejn inghad illi "*In linea generali, huwa pacifiku illi l-provvediment tas-soprasessjoni huwa ndikat ghal dawk il-kazijiet meta jkun hemm lok ghas-soluzzjoni ta' xi punt li minnu tiddependi necessarjament il-kontinwazzjoni tal-kawza li tigi soprasseduta sa din is-soluzzjoni. Tali provvediment ordinatorju huwa rimess ghad-diskrezzjoni tal-gudikant skond ic-cirkostanzi specjali tal-kaz*".

Inghad ukoll mill-istess Onorabbli Qorti fit-12 ta' Novembru, 2003 fil-kawza fl-ismijiet **Carmelo Calamatta et vs Mario Darmenia et** illi "*Hi giurisprudenza sekolari illi s-soprasessjoni hi ammessa u ghandha tigi dekretata meta din tkun spedjenti. Spedjenti fis-sens fejn il-kwestjoni involuta fil-kawza pendenti quddiem Qorti ohra*

hija tali li d-decizjoni tista' tinfluwixxi "a planta pedis" fuq il-meritu tal-azzjoni prezenti.

Minn dan johrog car illi "s-soprasessjoni hemm lok ghaliha meta l-ezitu tal-kawza li tigi soprasseduta jkun jiddependi jew almenu jkun jista' jiddependi mill-ezitu ta' kawza ohra, u ghalhekk ma jistax ikun hemm lok ghas-soprasessjoni jekk ma tezistix din id-dipendenza jew almenu l-potenzjalita` ta' din id-dipendenza".

Il-provvediment tas-soprasessjoni huwa allura ndikat ghal dawk il-kazijiet meta jkun hemm lok ghas-soluzzjoni ta' xi punt li minnu tiddependi necessarjament il-kontinwazzjonital-kawza li tigi soprasseduta sa dik is-soluzzjoni.

Tajjeb pero` li jigi kawtelat illi "s-soprasessjoni minhabba eccezzjoni, sabiex l-eccezzjoni tkun dedotta u kombattuta f'gudizzju separat, huwa rimedju straordinarju, li ghalih il-Qorti tirrikorri biss meta hu mehtieg fl-interess tal-amministrazzjoni tal-gustizzja x'hin tinqala' xi kwestjoni delikata u gdida li d-decizjoni taghha tinfluwixxi sostanzjalment fuq l-ezitu tal-kawza, u fl-istess hin ma tistghax tigi ezaminata fl-istess kawza, jew minhabba n-natura guridika taghha ma jkunx konvenjenti li tigi ezaminata u deciza hlief f'kawza ohra separata li tkun trid tigi proposta appozitament".

Issa hu minnu li l-provvediment tas-soprasessjoni, kif pacifikatament akkolt, hu moghti lill-Qorti fl-ezercizzju tal-poteri diskrezzjonali taghha relattivi fil-procediment ordinatorju tal-gudizzju. Din ir-rimessjoni ghad-diskrezzjonital-gudikant tiddependi pero` mic-cirkostanzi partikolari u specjali ta' kull kaz`.

F'dan il-kaz, skond ma jirrizulta mill-atti processwali l-istess konvenuta ma rressqet l-ebda prova dwar in-natura tal-kawza pendent quddiem il-Prim' Awla tal-Qorti Civili u ghalhekk din il-Qorti ma hijiex ser takkolji din l-eccezzjoni. Il-konvenuta naqset milli tipprova id-dipendenza jew il-potenzjalita ta' din id-dipendenza ta' din il-kawza fuq il-kawza minnha citata.

Illi dwar l-eccezzjonijiet tal-konvenuti Maryrose Buttigieg u Isabelle Attard kemm f'isimha proprju u kemm bhala legittima rapprezentanta ta' ohtha l-interdetta Patricia Meli din il-Qorti tghid illi l-ewwel hames eccezzjonijiet huma iktar ta' natura fattwali u dan fis-sens illi qeghdin jispjegaw il-fatti jew il-ligi fil-qosor. Tant huma fatti illi s-socjeta attrici lanqas biss ikkontestat il-kontenut taghhom.

Illi dwar is-sitt eccezzjoni taghhom, din il-Qorti, bl-akbar rispett, illi din ma hijiex il-posizzjoni legali korretta. Ghalkemm huwa minnu li l-eredi ghandhom terminu ta' ghaxar snin sabiex jitolbu d-divizjoni ta' l-assi tad-decujus, f'dan il-kaz, jirrizulta illi l-konvenuti, ulied id-decujus Anthony Meli, kienu fit-13 ta' April, 2005 accettaw il-wirt devolut lilhom mill-imsemmi decujus Anthony Meli. Sussegwentement, fit-2 ta' Marzu, 2006 l-istess ulied ahwa Meli irrinunzjaw ghal wirt u zammew ferm id-dritt ta' legittima spettanti lilhom skond il-ligi. F'din l-ahhar nota inghad illi l-ahwa Meli kienu "*ghazlu li jaccettaw il-wirt bil-beneficju ta' l-inventarju b'nota ipprezentata fit-13 ta' April, 2005 u li ghandu d-digriet numru 162/2005*". Din il-Qorti rat din in-nota tat-13 ta' April, 2005 esebita a fol. 25 ta' l-atti u tghid illi mill-kopja legali tad-digriet 162/2005 ma hemm imkien indikat li l-konvenuti ahwa Meli accettaw il-wirt ta' missierhom bil-beneficju ta' l-Inventarju. Illi ghalhekk ghandu jirrizulta illi huma accettaw l-eredita ta' missierhom bl-attiv u bil-passiv ta' dan il-wirt.

Illi l-istess haga ukoll dwar is-seba' eccezzjoni tal-konvenuti ulied id-decujus Anthony Meli. Ma jistax jkun illi huma jsostnu li l-azzjoni odjerna hija intempestiva u dan meta huma stess jaghmlu dikjarazzjoni gurnata qabel ma giet ipprezentata l-kawza odjerna fil-Qorti Civili Sezzjoni ta' Gurisdizzjoni Volontarja illi kienu qeghdin jaccettaw il-wirt ta' missierhom meta fir-rejalta ukoll, tali dikjarazzjoni, kif formulate, qatt ma kienet legalment necessarja.

Illi ghalhekk ghandu jirrizulta illi l-konvenuti Isabella Attard kemm proprio u kemm f'isem ohtha l-interdetta Patricia Meli u Mary Rose Buttigieg huma l-eredi tad-decujus Anthony Meli.

Jifdal ghalhekk x'jigi deciz it-tieni eccezzjoni tal-konvenuta Georgina Meli, mart l-istess decujus u cioe li hija ma hijjex eredi universali ta' zewgha izda biss legatarja.

Illi minn ezami tal-kambjali esebiti mis-socjeta attrici jirrizulta illi l-istess kambjali gew iffirmati biss minn Anthony Meli. Illi ukoll minn qari taz-zewg testmenti esebiti fl-atti processwali u li gew immarkati bhala DOK. GM 1 u Dok. GM 2 jirrizulta illi l-konvenuta Georgina Meli hija legatarja ta' zewgha Anthony Meli u allura mhux werrieta. Konsegwentement ghalhekk it-tieni eccezzjoni taghha qeghda tigi milqugha.

Illi ghalhekk f'dan il-kaz, huwa l-konvenuti Isabella Attard kemm proprio u kemm f'isem ohtha l-interdetta Patricia Meli u Mary Rose Buttigieg huma l-eredi tad-decujus Anthony Meli u huma dawn li jridu jirrispondu ghad-dejn ta' missierhom u dan bhala eredi tieghu.

Jirrizulta ukoll illi s-socjeta attrici ippruvat il-kreditu taghha u hadd mill-konvenuti ma ressaq xi prova kontrarja ghal dan.

Ghaldaqstant in vista tal-premess, din il-Qorti qeghda taqta u tiddeciedi din il-kawza billi filwaqt li tichad l-ewwel eccezzjoni ta' georgina Meli, tilqa t-tieni eccezzjoni taghha u tiddikjara li hija ma ghandha taghti l-ebda ammont lis-socjeta attrici, qeghda tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenuti l-ohra kollha u cioe ta' Isabella Attard kemm proprio u kemm f'isem ohtha l-interdetta Patricia Meli u Mary Rose Buttigieg u filwaqt li tilqa t-talbiet tas-socjeta attrici tikkundanna lill-istess konvenuti Isabella Attard kemm proprio u kemm f'isem ohtha l-interdetta Patricia Meli u Mary Rose Buttigieg sabiex jhallsu lis-socjeta attrici s-somma ta' erbat' elef mija tmienja u erbghin liri Maltin u tmienja u tmenin centezmu (Lm4,148.88) bl-ispejjez kollha kontrihom inkluzi dawk ta' l-ittra ufficjali datata 26 ta' Jannar, 2005 inkluz l-imghaxijiet legali mid-data ta' l-iskadenza ta' kull kambjala esebita.

Kopja Informali ta' Sentenza

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----